

М. В. Макаренко,
д. е. н., доцент, Азовський морський інститут

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ

М. Makarenko,
Doctor of Economics, Associate Professor, Azov Maritime Institute Odessa National Maritime Academy

FORMATION OF AN INNOVATIVE POLICY ON THE REGIONAL LEVEL: A CONDITION AND PROBLEMS

У статті розглянуто проблеми, що стоять перед Україною в питаннях формування інноваційної політики як на національному, так і регіональному рівні. Проаналізовано статистичні дані й наведено порівняльні цифри, що дозволяють судити про стан інноваційної сфери в Україні, наявному серйозному інноваційному потенціалі й причинах його недостатнього використання. Обґрунтовано стратегічну значимість для України управління інноваційним розвитком її регіонів в умовах процесів глобалізації. Наведено положення, що дозволяють судити про різницю підходів у формуванні інноваційної політики як на національному, так і на регіональному рівні. Оскільки інноваційність є ключовим чинником успіху, розглянуті завдання інноваційної політики, принципи, на яких вона повинна будуватися. Доведено, що елементи, що характеризують регіон, котрий розбудовує інновації, повинні стимулюватися владою через розробку належної регіональної політики й наведено її основні напрями, розглянуто деякі типології регіональних інноваційних систем у відповідності до особливостей управління й масштабів інновацій на підприємствах.

The problems which to Ukraine cope with issues of formation of the innovative policy as on national, and regional level are considered in the article. The statistical data is analyzed and the comparative figures are resulted, allowing to conclude on a condition of innovative sphere in Ukraine, available serious innovative potential and the reasons of its insufficient use. The strategic importance for Ukraine of innovative development managements of its regions in the conditions of globalization processes is presented. The positions are enumerated herewith, allowing to classify a different approaches in formation of an innovative policy, both on national, and regional level. As innovation is a key success factor so, problems of an innovative policy, principles on which it operates are considered. It is proved that the elements characterizing region, enabling to develop innovations, should be encouraged with the authorities through working out of an appropriate regional policy and its basic directions are presented. Some classifications of regional innovative systems according to management features and innovations scales at the enterprises are considered.

Ключові слова: інноваційна політика, регіональна інноваційна система, інноваційна сфера, інноваційна діяльність, інноваційні процеси.

Key words: innovative policy, regional innovative system, innovative sphere, innovative activity, innovative processes.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах глобальної конкуренції саме інноваційний чинник визначає парадигму економічного розвитку і забезпечує економічну безпеку будь-якої країни. Технології можуть відігравати важливу роль у регіональному розвитку, тому вкрай актуальною стає проблема розробки такої регіональної політики, коли місцева влада, ділові кола та дослідницькі структури разом опрацьовують і

здійснюють заходи щодо створення найбільш сприятливих умов для високотехнологічних компаній, які активно займаються трансфером технологій.

Регіональна інноваційна система повинна об'єднати зусилля державних та місцевих органів влади, наукових та освітніх установ, бізнесових структур, регіональних громадських організацій, спрямованих на активізацію місцевих чинників економічного зростання за рахунок пе-

реважно інноваційного розвитку виробництва. Отже, досвід розвинутих країн свідчить, що структурна перебудова економіки постіндустріального суспільства, підвищення її конкурентоспроможності можливі лише за умови широкого впровадження інновацій, тобто активізації інноваційної діяльності, яка ґрунтуватиметься на ефективній інноваційній політиці як на національному рівні, так і на рівні регіону.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою статті є розгляд питання щодо формування інноваційної політики на регіональному рівні, вивчення її стану та проблем.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ПУБЛІКАЦІЙ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ

У цей час питанням управління інноваційною діяльністю, проблемам формування інноваційної політики присвятили свої роботи багато таких вчених, як Данько М., Миколаїв А., Кокурін Д., Лісін Б., Денисюк В. та ін. Перехід на інноваційний шлях економічного та соціального розвитку для України супроводжується багатьма проблемами, але є обов'язковою умовою для її виходу на світовий рівень. Отже, управління інноваційним розвитком регіонів є стратегічним завданням для кожної країни і вимагає ретельного вивчення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сировинна спрямованість у розвитку економіки України за останні десятиліття привела до технологічної деградації, істотного скорочення високотехнологічних виробництв повного циклу, що відображається на інноваційному попиті. Як відомо, на сучасному етапі до 80% зростання ВВП у розвинутих країнах досягається за рахунок інноваційного сектору, і, очевидно, не випадково інвестиції у високотехнологічний сектор становлять у США — 1,15% до ВВП, Фінляндії — 1,11%. Частка США у світовому наукомісткому експорті цивільної продукції не перевищує 36%, Японії — 30%, Німеччини — 16%, Китаю — 6%.

В Україні ж спостерігаються наступні тенденції [3]:

- зменшення наукоємності ВВП в Україні з 1,28% в 2005 році до 0,9% в 2010 році;

- частка експорту високотехнологічної продукції в Україні в 2008—2010 роках становила близько 2,7—2,9% у той час, як у розвинутих країнах даний показник перевищує 30%;

- питома вага підприємств, що здійснюють технологічні інновації не перевищує 25%, тобто мінімального рівня розвинутих країн.

В Україні основним джерелом внутрішніх витрат на дослідження й розробки є власні кошти підприємств (у середньому 73%). Структура витрат на технологічні інновації, свідчить про пріоритетність в Україні (у середньому 61,5%) придбання машин і встаткування, і мінімальної частки нових технологій (1,2%).

Економічна безпека в інноваційній сфері досягається в тому випадку, коли частка інноваційної продукції в загальному обсязі всієї промислової продукції становить 15%. Питома вага інноваційних товарів в обсязі відвантажених у Росії в 2009 р. склав 4,5%. У той же час питома вага нових для ринку інноваційних товарів у загальному обсязі відвантажених товарів у Росії склав 0,7% (2009 р.), у Великобританії — 12%, Німеччини — 14,1%, у Фінляндії — 17,6% (2006 р.).

Існуюча адміністративно-організаційна структура управління інноваційними й науково-технічними процесами на Україні характеризується занадто великою кількістю складових, погано взаємодіючих між собою й не забезпечених системним і ефективним розподілом повноважень. Фінансові кошти на науку й інновації розпоршуються між 36 головними розпорядниками бюджетних коштів, науковими структурами, частина з яких працює неефективно. Не може створювати сприятливі умови для якісної інноваційної діяльності й постійна реорганізація органів, що займаються державним управлінням науковою діяльністю. Такі недоліки структури державного управління інноваційною діяльністю не сприяють ефективній реалізації інноваційної й науково-технічної політики держави.

Об'єктивна оцінка рівня інноваційної активності є однією з найбільш актуальних і пріоритетних економічних завдань, рішенням якої займаються різні науково-дослідні центри, міжнародні організації й учені протягом останніх десятиліть. Одним з найбільше широко використовуваних методів є складання міжкраїнних рейтингів, що базуються на обчисленні зведеного числового індикатору на основі різних показників. Авторитетне міжнародне агентство Bloomberg Rankings у лютому 2013 року представило свій рейтинг інноваційних країн світу. Дослідженням було охоплено 96 країн, включаючи й Україну [4].

Експерти оцінювали інноваційність країн за сьома показниками. Перший — інтенсивність НДОКР (відсоток, який НДОКР займають у ВВП країни), другий — продуктивність праці, третій — питома вага високотехнологічних компаній (відсоток від загального числа публічних компаній країни), четвертий — число науковців на 1 млн чоловік. Інші показники — виробничі можливості, які оцінюються за внесками виробництва у ВВП і за часткою високотехнологічної продукції в виробництві; рівень освіти, що враховує кількість випускників інженерних спеціальностей; патентна активність (кількість зареєстрованих патентів на 1 млн чоловік, а також на 1 млн дол. коштів, вкладених на НДОКР).

У сформованому рейтингу топ-50 (табл. 1) [4] у впевнені лідери вийшли США, за ними ідуть Південна Корея й Німеччина, у першу десятку потрапили також відразу шість країн Євросоюзу.

Росія зайняла 14-е місце, обігнавши таких визнаних інноваційних лідерів, як Китай (29-е місце) і Ізраїль (32-е), а з пострадянських країн виявилася й зовсім єдиною, що піднялась вище середини рейтингу. У топ-50 також увійшли: Естонія (31-е), Литва (33-е), Україна (42-е), Латвія (44-е) і Білорусь (49-е місце).

Найдужчими сторонами України у рейтингу визнані: охоплення населення вищою освітою (6-е місце у світі), патентна активність (17-е місце), інтенсивність НДОКР (39-е місце), технологічні можливості промисловості (34-е місце, вище, чим у Росії). Єдине, що заважає Україні піднятися ще вище в цьому рейтингу, — підсумкова низька ефективність економіки (69-е місце).

Таким чином, входження України в число 50 країн-лідерів світу за рівнем інноваційного розвитку говорить про те, що в частині людських ресурсів — утвору, наявності кваліфікованих кадрів, ринку праці, патентної активності, освітньої й наукової інфраструктури — країна залишається на високому рівні. Однак інституціональна й організаційна складові, у тому числі залучення компаній до інноваційних процесів, конкурентоспроможність на

Таблиця 1. Місце України в рейтингу Top-50 інноваційних країн світу

Місце в рейтингу	Країна	Інтенсивність НДКР	Продуктивність праці	Питома вага високотехнологічних компаній	Число науковців на 1 млн чол.	Виробничі можливості	Рівень освіти	Патентна активність
1	США	9	3	1	10	52	26	6
2	Південна Корея	5	32	3	8	3	4	1
3	Германія	8	7	4	17	23	25	7
14	Росія	29	41	2	24	38	2	8
29	Китай	25	67	9	40	6	66	4
42	Україна	37	69	47	39	34	6	17
49	Білорусь	46	47	н/д	н/д	2	5	5

внутрішньому ринку, регуляторне середовище — мало сприяють перетворенню інновацій у масові й всеосяжні. Інакше кажучи, Україна має значний інноваційний, інтелектуальний і творчий потенціал, який, однак, істотного впливу на економіку поки не виявляє.

Однак в Україні не вдалось переломити ряд значимих для інноваційного розвитку негативних тенденцій: прискорити процес інтеграції національної інноваційної системи в глобальну; кардинально підвищити інноваційну активність і ефективність роботи компаній, у тому числі державних, створити конкурентне середовище, що стимулює використання інновацій. Ще багато чого потрібно зробити для налагодження взаємодії науки й бізнесу, підвищення рівня комерціалізації наукових розробок державних академії наук і вузів в Україні до рівня розвинених країн ОЕСР. Державні кошти, виділювані на науково-дослідні й дослідно-конструкторські роботи, у більшості секторів економіки витрачаються недостатньо ефективно. Не вдалося вирішити проблему старіння наукових кадрів, хоча для поліпшення ситуації держава почала значні зусилля.

Незадовільні результати реалізації інноваційної політики в попередні роки були обумовлені значною мірою недостатнім "стикуванням" політики підтримки інновацій і загальної соціально-економічної політики. Інноваційна політика була на периферії економіки. Об'єктивно більш високий пріоритет мала підтримка макроекономічної стабільності, посилення соціального захисту й розвиток галузей соціальної сфери, модернізація інфраструктури. При цьому недостатньо ефективними виявилися й ключові з погляду нарощування інноваційної активності загальні напрямки соціально-економічної політики такі, як бюджетна політика, створення сприятливого інвестиційного клімату й боротьба з корупцією, політика в сфері технічного регулювання, податкова політика. Створювані загальні економічні умови для інновацій були недостатньо сприятливими.

Інноваційна стратегія, що одночасно реалізовувалася, хоча й включала в якості цільових показники комерціалізацію розробок і загальну інноваційну активність бізнесу, більшою мірою була орієнтована на підтримку пропозиції в сфері досліджень і розробок. Недостатня пріоритизація завдань щодо підтримки інноваційної активності бізнесу, розвитку людського капіталу, підтримки інновацій у регіонах і цілого ряду інших не дозволили забезпечити необхідну комплексність підходу й ліквідацію "вузьких місць" в інноваційній системі країни [2].

У результаті, на сьогоднішній момент ключовою проблемою є в цілому низький попит на інновації в ук-

раїнській економіці, а також його неефективна структура — надлишковий перебік закупівлі готового встаткування за кордоном на шкоду впровадженню власних нових розробок.

Ні приватний, ні державний сектор не проявляють достатньої зацікавленості у впровадженні інновацій. Рівень інноваційної активності підприємств значно уступає показникам країн-лідерів у цій сфері.

Удосконалювання інноваційної політики й науково-дослідної діяльності сприяє розвитку регіонів. Регіональна науково-технічна й інноваційна політика — офіційно виражене в цілях, напрямках і формах участі відношення органів державної влади до наукової, науково-технічної й інноваційної діяльності.

Метою регіональної інноваційної політики є розширення й результативне використання наукового й інноваційного потенціалу, у зв'язку з тим, що відновлення й удосконалювання народногосподарських комплексів і зміцнення фінансової бази регіонів недосяжне без впровадження нововведень і високотехнологічної продукції світового рівня в різних сегментах ринку.

Розвиток регіонів відбувається нерівномірно, тому що вони різні за рівнем інноваційного потенціалу, наявності трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, а також кліматичних і географічних особливостей.

Крім того, існує ряд істотних відмінностей у підходах до формування інноваційної політики на національному рівні регіону.

Наприклад, при формуванні національної інноваційної політики не враховується географічна регіональна специфікація. Однак, як частина територіальної стратегії зростання інноваційної конкурентоспроможності регіону, інноваційна політика повинна звертати увагу на існуючий попит і пропозицію.

Приведемо кілька положень, які пояснюють переваги формування інноваційної політики на рівні регіону.

Краща ідентифікація (суспільна, промислова і споживча) потреб у регіоні може зменшити непевність і ризики для потенційних регіональних виробників і стимулювати їх на впровадження інновацій.

Ефективний інноваційний (суспільний, промисловий і споживчий) попит може стимулювати регіональних виробників розвивати, виготовляти і продавати більше інноваційних товарів й послуг.

Збільшення використання й застосування в промисловості інновацій може привести до регіонального зростання й збільшенню продуктивності в діловому секторі.

Збільшення використання інновацій у суспільному секторі може привести к зростанню обсягів та якості надання суспільних послуг у регіоні й збільшити ефективність суспільного сектору.

Інноваційне суспільство або приватний попит може допомогти в адресації до соціальних проблем (наприклад, застосування інновацій в енергетиці і т.д.).

Посилення взаємодії між кінцевими користувачами й виробниками інновацій може привести до більш ретельного вивчення й динамічної концентрації в регіонах інноваційних систем і служити, здійсненню стратегії зростання конкурентоспроможності.

Однак не кожний інструмент політики й не кожна країна дозволить віддавати перевагу виробникам в одному регіоні й виключати виробників в інших.

До основних принципів або закономірностей успішної організації регіональної інноваційної політики можна віднести наступні [1, 2]:

- єдиний напрям із загальною державною інноваційною політикою й чинним законодавством;
- максимальна самостійна діяльність господарюючих суб'єктів без державного втручання;
- цілісність нормативно-правової бази й методів державного регулювання на території всіх регіонів;
- забезпечення доступності до наукової інформації й свободи творчості;
- забезпечення ресурсами найбільш пріоритетних напрямів розвитку науки й технологій;
- забезпечення підтримки конкуренції й підприємництва в інноваційній сфері;
- забезпечення державної підтримки інноваційних проектів на кошти конкурсного розподілу;
- сприяння розвитку міжнародного й міжрегіонального науково-технічного співробітництва.

Сьогодні широко визнано, що здатність регіональних економік витримувати конкуренцію й адаптуватися до змін технологій пов'язана з їхнім потенціалом для інновацій.

У дійсності, інноваційність і гнучкість є ключовими для успіху в умовах глобалізації. Говорячи про інновації, ми не маємо на увазі високих технологій, але маємо на увазі будь-які поліпшення, які можуть бути введені підприємствами на місцях на рівні їх систем виробництва, маркетингу, менеджменту й організації. При розвитку у відповідних умовах (наявність мереж, доступність інформації, залучення необхідних діючих осіб і т.д.) це ноу-хау стає конкурентною перевагою. Інноваційний процес практично відбувається у два етапи — концептуалізації й реалізації. У свою чергу, цей процес створює нові можливості для подальших інноваційних проектів. У рамках місцевих виробничих систем інновації рідко є результатом дій одної особи, а найчастіше — результатом роботи багатofункціональної інноваційної мережі. Інноваційна мережа складається з різнорідних діючих агентів таких, як державні лабораторії, технологічні дослідні центри, університети, підприємства, фінансові інститути, органи влади і т.д.

Елементи, що характеризують регіон, котрий розбудовує інновації, не є даністю й повинні стимулюватися владою через розробку належної регіональної політики. До основних напрямів цієї політики можна віднести [1]:

- Залучення місцевих діючих агентів до розвитку/відновленню нематеріальних ресурсів регіону (ноу-хау, конкретні технології, норми, принципи довіри й взаємодопомоги і т.д.).
- Стимулювання синергетичних ефектів (взаємодія, мережі і т.д.) і процес взаємного навчання між місцевими діючими агентами. Це означає як розвиток переваг, пов'язаних із близьким місцем розташування, так і колективної здатності до змін (консенсус, очікування і т.д.), тобто розвиток управління змінами. Для створення інноваційного середовища це необхідно в якості компенсації операційних витрат і відсутності розширення масштабів виробництва.
- Постійна підтримка контакту з технологічним і ринковим навколишнім середовищем (зовнішньотериторіальні мережі). Це означає одержання інформації про ринки й технології, статистику, менеджмент, передачу технологій, професійне навчання, можливості для фінансування інновацій і ризиків.

Технологічна сторона інновацій і розвитку наукомісткої діяльності займає значне місце на порядку денному у регіонального розвитку. Можна виділити декілька типологій регіональних інноваційних систем (РІС) відповідно до особливостей управління й масштабами інновацій на підприємствах.

З погляду управління існують три моделі передачі технологій. Перша, базова РІС, характеризується місцевою ініціативою створення, різноманітними джерелами фінансування (банками, місцевими адміністраціями, торговельними палатами), прикладними й ринковими дослідженнями, низьким рівнем технологічної спеціалізації й координації на місцевому рівні. Створення систем другого типу — мережних РІС — може бути ініційоване на різних рівнях (місцевому, регіональному, національному). Фінансування звичайно надходить від банків, компаній і урядових агентств. Дослідження можуть бути змішаної спрямованості як прикладні, так і фундаментально-технологічні із гнучкою спеціалізацією. Третій тип, дирижистські (централізовані) РІС, звичайно ініціюються, фінансуються й стимулюються центральним урядом. Дослідження мають досить фундаментальний характер, звичайно з високим ступенем спеціалізації, і призначені для використання великими, можливо багатонаціональними, компаніями в межах даного регіону або поза ним.

Ще одна типологія підрозділяє РІС відповідно до масштабів інновацій. Перші, місцеві РІС, складаються з декількох великих компаній, вітчизняних або багатонаціональних. Спектр НДОКР окремих компаній невеликий, але при цьому існує висока ступінь зв'язку між окремими підприємцями й між підприємцями й місцевими політичними керівниками. Друга група, інтерактивні РІС, мають на увазі рівновагу між великими й малими підприємствами, комбінацію державних і приватних дослідницьких установ, що відображає залучення до процесу розвитку інноваційної бази економіки як великих компаній, так і місцевої влади. Третя група — "глобалізовані" РІС, де провідна роль належить багатонаціональним компаніям, часто за підтримки організованого у вигляді кластерів ланцюжка постачальників. Дослідницька діяльність здійснюється переважно в приватних, а не публічних цілях і нові технології широко поширюються на великій території або взагалі не залишаються в регіоні.

Державний сектор відіграє життєво-важливу роль у розвитку регіональних інноваційних систем. Фактично, саме він створює системні зв'язки, що допомагають передавати знання й інновації в рамках регіональної економіки й поза нею. Він досягає цієї мети через розвиток соціальних потенціалів, мереж, збільшення кількості установ і підтримку функціонування постійних взаємозв'язків. При цьому державний сектор одночасно відіграє роль стимулятора й одного із джерел фінансування.

Настільки ж велике значення для розвитку регіональних інноваційних систем мають установи вищої освіти. Вони відіграють неочінену роль у рамках регіональної науково-освітньої інфраструктури, сприяючи передачі знань і людського капіталу через канали зв'язку між бізнесом і університетами. З іншого боку, доведений вплив наявності активної науково-освітньої інфраструктури на вибір розташування підприємств великими вітчизняними й багатонаціональними компаніями.

Практика підтверджує потрібний взаємозв'язок, що існує між зростанням високих технологій, талантами й різноманітністю. Насправді, території з високим рівнем можливостей і незначними перешкодами для в'їзду за-

лучають здатних людей звідусіль. У свою чергу, таке середовище, що полягає з талановитих фахівців, залучає високі технології і т.д.

ВИСНОВКИ

Інноваційна політика є одним із ключових пріоритетів загальної соціально-економічної політики, що інтегрують окремі блоки науково-технічної, промислової, регіональної, зовнішньоекономічної, бюджетної, податкової, соціальної політики, а також політики в сфері освіти й модернізації державного управління, пов'язані з формуванням і впровадженням інновацій в економіці. Такий "синтетичний" характер інноваційної політики обумовлює її високу чутливість до якості й спрямованості політики, що проводиться за кожним з названих напрямів і також обумовлює неможливість централізації функцій з її реалізації в якому-небудь одному з органів влади.

В інноваційній політиці є свій інструментарій, система завдань і пріоритетів. У той же час, особливість інноваційної політики в Україні полягає в тому, що "кінцевий" її цілей (переводу економіки на інноваційний шлях розвитку) фактично неможливо досягти без створення сприятливого інвестиційного клімату, забезпечення високої якості функціонування базових економічних інститутів (захист прав власності, якісна судова система і т.д.), конкурентного середовища, що забезпечує створення ринкових стимулів до інновацій і вирішення ряду інших ключових завдань в галузі інституціонального будівництва. Відповідно, поставлені завдання в сфері інноваційного розвитку не можуть бути вирішені тільки за рахунок повної й ефективної реалізації заходів самої інноваційної стратегії. Більше того, ключові інструменти й механізми нарощування інноваційної активності перебувають, в основному, за рамками інноваційної стратегії.

У той же час, при досить жорсткому взаємозв'язку й координації вироблення інноваційної політики з іншими названими напрямками соціально-економічної політики поставлені завдання в області інноваційного розвитку можуть бути досяжні.

До основних завдань регіональної інноваційної політики можна віднести наступні:

— Використовування різних державних механізмів для стимулювання розвитку інноваційної діяльності. Законодавчо встановлений порядок фінансування програм і проектів з коштів регіонального й державного бюджету, а також залучення коштів з позабюджетних джерел, розвиток регіональної інноваційної інфраструктури. Складові інфраструктури є патентно-ліцензійні центри, технопарки, кластери, фонди підтримки, центри з сертифікації інноваційної продукції, бізнес-планування, захисту інтересів авторів і патентовласників.

— Формування попиту на інноваційну продукцію для вирішення проблем у різних напрямках соціально-економічного розвитку регіону; підтримка принципу конкурентності при розміщенні замовлень і розподілу бюджетних коштів на реалізацію інноваційних проектів; цільове й раціональне використання ресурсів, що перебувають у власності регіону.

— Розробка програм щодо залучення молодих і кваліфікованих кадрів у науково-дослідну діяльність, впливу нових науково-технічних знань, а також експорту наукомісткої продукції.

— Формування нормативно-методичної бази для регулювання регіональної політики в науковій сфері. До таких документів можна віднести положення щодо держав-

ної акредитації наукових організацій, про цільові конкурси з розміщення територіального замовлення, грантах губернатора й преміях у сфері науки й техніки, форми договорів і інших конкурсних матеріалів.

— Створення інформаційної бази, яка містить у собі базу даних і систему моніторингу наукової діяльності регіону, координації й супроводу виконання програм і проектів, видання рекламних матеріалів, організацію проведення конференцій і виставок.

Необхідно створювати стимули для збільшення кваліфікованих наукових кадрів. Експансія ринків буде сприяти надходженню наукових кадрів через кордон і, як наслідок, нових знань, підходів і методів в організації інноваційного процесу.

Необхідно приділити увагу питанням, пов'язаним зі створенням методів оцінки інноваційного потенціалу; створенням ефективних методів розподілу ресурсів для інноваційної діяльності; поліпшенням інвестиційного клімату; доробкою законодавства в сфері захисту прав інтелектуальної власності; націленістю на розширення малого й середнього підприємства як основного джерела формування наукового потенціалу; збільшенням частки високотехнологічних наукомістких виробництв у валовому регіональному продукті. Це означає, що почалося формування економіки лідерства й інновацій.

Література:

1. Стратегия инновационного развития Российской Федерации на период до 2020 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.admkrsk.ru/citytoday/socialpolicy/projects/pril.pdf>

2. Максютя, А. А. Державна інноваційна політика. Проблеми сьогодення та шляхи вирішення // Інвестиції та інноваційний розвиток. — 2008. — № 3. — С. 6—9.

3. Программа экономических реформ на 2010 — 2014 год, "Зажиточное общество, конкурентоспособная экономика, эффективное государство" [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf

4. Bloomberg's Global Innovation Index [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=GII-Home>

References:

1. "Strategiya innovatsionnogo hfvzviya Rossiyskoy Federatsii na period do 2020 goda" [Strategy of innovative development of the Russian Federation for the period till 2020]. Retrieved from <http://www.admkrsk.ru/citytoday/socialpolicy/projects/pril.pdf>

2. Maksuta, A.A. (2008) "Derzhavna innovatsionnaya politika. Problemy segodnya ta shlyahy vyrishennya" [The state innovative policy. Problems today and decision ways]. Investitsii ta investitsiyniy rozvitok — Investments and investment development, vol. pp. 3, 6—9.

3. "Programma ekonomicheskikh reform na 2010—2014 god. 'Zazhitochnoe obshchestvo, konkurentosposobnaya ekonomika, effektivnoe gosudarstvo'" [The program of economic reforms on 2010—2014, "the Prosperous society, competitive economy, the effective state"]. Retrieved from http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf

4. "Bloomberg's Global Innovation Index" Retrieved from <http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=GII-Home>

Стаття надійшла до редакції 02.03.2014 р.